

การพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ โดยใช้การจัดการเรียนรู้กิจกรรมเป็นฐาน
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 60 จังหวัดเชียงใหม่
THE DEVELOPMENT OF ENGLISH LISTENING AND SPEAKING SKILLS THROUGH ACTIVITY-
BASED LEARNING FOR UPPER SECONDARY STUDENTS AT RAJAPRAJANUGOH 60
CHIANGMAI SCHOOL

ณัฐดนัย สุรินตะ, ณรงค์ศักดิ์ ลุนสำโรง, อาคม อุโคตร, อนัตตา โพแก้ว, อารดา สุกันทา

Nutdanai Surinta, Narongsak Lunsamrong, Arkom Ukhote, Anatta Phokaew, Arada Sukanta

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

Mahamakut Buddhist University, Lanna Campus

Corresponding Author E-mail: Nutdanaisurinta221@gmail.com

Received August 14, 2025

Revised September 2, 2025

Accepted September 27, 2025

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการฟังและพูดภาษาอังกฤษ ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้กิจกรรมเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 60 จังหวัดเชียงใหม่ และ 2) เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้กิจกรรมเป็นฐาน กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 60 จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 20 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experimental research) โดยใช้รูปแบบการทดลองกลุ่มเดียว วัดผลก่อนและหลัง (One-group Pretest–Posttest Design) เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบทักษะการฟัง–พูด และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติ t-test แบบ Dependent Sample

ผลการวิจัยพบว่า 1) คะแนนเฉลี่ยทักษะการฟัง–พูดภาษาอังกฤษของนักเรียนหลังการเรียนรู้ด้วย กิจกรรมเป็นฐานสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่าการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมและการลงมือปฏิบัติจริงช่วยเสริมสร้างทักษะภาษาอังกฤษได้อย่างชัดเจน และ 2) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.79$, S.D. = 0.12) ซึ่งสะท้อนว่าผู้เรียนเห็นว่าการกิจกรรมดังกล่าวมีความเหมาะสม สนุก และช่วยเพิ่มความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษ

คำสำคัญ: การพัฒนาทักษะ, ทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ, การจัดการเรียนรู้กิจกรรมเป็นฐาน

Abstract

The objectives of this research article were: 1) to compare the English listening and speaking achievement before and after activity-based learning among upper secondary school students at Rajaprajanugroh 60 School, Chiang Mai, and 2) to examine the level of students' satisfaction with activity-based learning. The sample consisted of 20 Grade 10 students from Rajaprajanugroh 60 School, Chiang Mai, selected through purposive sampling. The study was quasi-experimental research employing a one-group pretest–posttest design. The research

instruments included lesson plans, an English listening and speaking achievement test, and a student satisfaction questionnaire. Data were analyzed using mean, standard deviation, and the Dependent Sample t-test.

The findings revealed that: 1) the students' mean post-test scores in English listening and speaking skills were significantly higher than their pre-test scores at the .05 level of statistical significance, indicating that activity-based learning, which emphasizes learner participation and hands-on practice, effectively enhanced English language skills; and 2) the students' satisfaction with activity-based learning was at the highest level ($\bar{X}$ = 4.79, S.D. = 0.12), reflecting that the learners perceived the activities as appropriate, enjoyable, and effective in increasing their confidence in using English.

Keywords: Skill Development, English Listening and Speaking Skills, Activity-Based Learning

บทนำ

การศึกษาของไทยมีรากฐานจาก พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งมุ่งส่งเสริมความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม ผ่านการถ่ายทอดความรู้ การฝึกฝน การอบรม และการสืบสานทางวัฒนธรรม โดยมาตรา 22 กำหนดให้การจัดการศึกษายึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และผู้เรียนถือเป็นบุคคลสำคัญที่สุด (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2542) ต่อมาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ได้ระบุคุณภาพผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาขั้นมัธยมศึกษาตอนปลายไว้อย่างชัดเจน เช่น การจับใจความสำคัญ วิเคราะห์ สรุป ดีความ และการแสดงความคิดเห็นจากการฟังและอ่าน ตลอดจนการพูดและการเขียนเพื่อถ่ายทอดความรู้ ความคิดเห็น และเหตุผลอย่างเหมาะสม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) ในบริบทโลกปัจจุบัน แนวคิด ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 (3R8C) ได้กลายเป็นกรอบสำคัญที่กำหนดทิศทางการเรียนรู้ โดยเฉพาะทักษะการสื่อสาร (Communication) เพื่อถ่ายทอดความคิดอย่างชัดเจนและเข้าใจง่ายทั้งการฟังและการพูด ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น (Collaboration) อย่างมีประสิทธิภาพ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Thinking) เพื่อฟัง วิเคราะห์ และประเมินสารอย่างรอบคอบ รวมถึงการมีลักษณะนิสัย (Character) ที่เหมาะสม เช่น ความสุภาพและการเคารพผู้อื่น (Trilling & Fadel, 2009; Partnership for 21st Century Learning, 2019) เมื่อเชื่อมโยงกับกรอบนโยบายการศึกษาไทย จึงเห็นได้ว่าทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษเป็นพื้นฐานสำคัญที่ผู้เรียนต้องได้รับการพัฒนา เพื่อสอดคล้องทั้งกับเจตนารมณ์ของกฎหมายการศึกษาและทิศทางการเรียนรู้ระดับสากล

การฟัง หมายถึง การรับสารผ่านทางหูจากผู้พูดโดยตรงหรือผ่านสื่อเสียงต่าง ๆ โดยผู้เรียนต้องอาศัยการคิด การตีความ และการวิเคราะห์ความหมายเพื่อนำไปสู่ความเข้าใจและการปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ของการสื่อสาร (สุรางค์ ไคว์ตระกูล, 2544) ส่วน การพูด หมายถึง การใช้ทักษะทางภาษา ร่วมกับการแสดงออกทางกายและความคิด เพื่อถ่ายทอดสารให้ผู้ฟังเข้าใจ โดยมีเป้าหมายเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร และความคิดเห็น ซึ่งการพูดที่มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องอาศัยการเลือกใช้ถ้อยคำ น้ำเสียง และการแสดงออกที่เหมาะสมกับบริบทและวัฒนธรรม (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2520; สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ, 2551) จากสภาพปัจจุบันพบว่า นักเรียนไทยส่วนใหญ่ยังไม่สามารถฟังและพูดภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขาดความมั่นใจในการออกเสียง และไม่สามารถจับใจความสำคัญของสิ่งที่ฟังได้ สอดคล้องกับผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2566 ที่มีคะแนนเฉลี่ยเพียงร้อยละ 26.19 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2566)

งานวิจัยก่อนหน้านี้ยังสะท้อนปัญหาดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง เช่น สมสกุล เทพประทุน และ กาญจนา จันทรประเสริฐ (2566) รายงานว่าผู้เรียนไม่สามารถจับใจความจากเรื่องที่ฟังได้และมีผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ พัทรินทร์ จันท์ (2565) ระบุว่านักเรียนร้อยละ 80 ฟังภาษาอังกฤษได้เพียงคำหรือประโยคสั้น ๆ และขาดโอกาสในการใช้ภาษากับเจ้าของภาษา ภัคร อุบลน้อย (2564) ชี้ว่าการสอนที่เน้น ไวยากรณ์และการท่องจำไม่ช่วยเสริมทักษะการพูด ทำให้ผู้เรียนกลัวการใช้ภาษาอังกฤษ ขณะที่ สุชาลี วงศ์ศรีทา (2565) สังเกตว่านักเรียนมีความกังวลและขาดความมั่นใจเมื่อพูดต่อหน้าชั้นเรียน จากหลักฐานเหล่านี้ชี้ให้เห็นว่าปัญหาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษยังคงเป็นอุปสรรคสำคัญ และจำเป็นต้องได้รับการแก้ไขด้วยรูปแบบการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วม การฝึกฝนจริง และการสร้างความมั่นใจในการสื่อสาร การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน จึงเป็นแนวทางหนึ่งที่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการดังกล่าว โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย เน้นการลงมือปฏิบัติจริง และการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ส่งผลให้เกิดความเข้าใจเชิงลึก คิวิเคราะห์ แก้ปัญหา และสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ได้อย่างเหมาะสม ผู้เรียนจึงกล้าคิด กล้าแสดงออก มีความคิดสร้างสรรค์ มั่นใจในตนเอง และเกิดความเพลิดเพลินต่อการเรียน อีกทั้งยังช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับครูและเพื่อนร่วมชั้น (ณิชา บุตระดีสุวรรณ, 2566) และการเรียนรู้ในลักษณะดังกล่าวยังเชื่อมโยงกับการเรียนรู้เชิงรุกที่กระตุ้นให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารผ่านการทำงานร่วมกันและการลงมือปฏิบัติ (ปิยะนุช แจ่มหม้อ, 2563)

ที่ผ่านมางานวิจัยด้านการพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษมักมุ่งเน้นที่ระดับประถมหรือมัธยมต้น และยังขาดการศึกษาในกลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยเฉพาะโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ซึ่งมีบริบทเฉพาะด้านทรัพยากรและโอกาสในการเรียนภาษาอังกฤษที่จำกัด ปัญหาที่สะท้อนว่านักเรียนยังไม่สามารถพัฒนาทักษะการฟังและการพูดได้อย่างเต็มที่ ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมุ่งพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษโดยใช้การจัดการเรียนรู้กิจกรรมเป็นฐาน ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นนำ ขั้นกระตุ้นและให้ประสบการณ์ ขั้นกิจกรรม และขั้นสรุปและนำไปใช้ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 60 จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเติมเต็มช่องว่างดังกล่าวให้สอดคล้องกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการฟังและพูดภาษาอังกฤษ ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้กิจกรรมเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 60 จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้กิจกรรมเป็นฐาน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยในรูปแบบกึ่งทดลอง (Quasi-experimental research) โดยใช้วิธีการกลุ่มทดลองเพียงกลุ่มเดียว วัดผลก่อนและหลังการทดลอง (One-group Pretest–Posttest Design) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่เข้าร่วมการเรียนรู้กิจกรรมเป็นฐาน

2. ขอบเขตของการวิจัย

- 1) ด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4-ม.6) โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 60 จังหวัดเชียงใหม่ ตำบลตอนแก้ว อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 รวมจำนวน 200 คน ส่วนกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 20 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เนื่องจากเป็นชั้นเรียนที่โรงเรียนอนุญาตให้ดำเนินการวิจัยและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษา

2) ด้านเนื้อหา

ใช้หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง “การฟัง-พูดบรรยายความรู้สึกของตนเอง” ที่จัดทำขึ้นสำหรับ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 60

3) ด้านระยะเวลา

การวิจัยดำเนินการในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2567 ถึง เดือนมกราคม พ.ศ. 2568 รวมระยะเวลาประมาณ 3 เดือน

4) ด้านตัวแปรที่ศึกษา

(1) ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เพื่อพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

(2) ตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

3. เครื่องมือ การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1) การสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 3 ประเภท ได้แก่

(1) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ออกแบบตามแนวคิดกิจกรรมเป็นฐาน

(2) แบบทดสอบทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษ

(3) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้

2) การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

(1) แผนการจัดการเรียนรู้ ผ่านการประเมินความเหมาะสมโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ได้ค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{X} = 4.65$)

(2) แบบทดสอบทักษะการฟังและการพูด ตรวจสอบค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ ได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.76

(3) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน ได้ค่าเฉลี่ยความเหมาะสมสูง ($\bar{X} = 4.79$)

4. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

1) ปฐมนิเทศนักเรียน เพื่ออธิบายวัตถุประสงค์ ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ วิธีการเตรียมตัว และแนวทางการเข้าร่วมกิจกรรมอย่างถูกต้องและเหมาะสม

2) ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยอิงกระบวนการ 4 ขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมเป็นฐาน ได้แก่

(1) ขั้นนำ (Introduction stage) ครูอธิบายจุดมุ่งหมายของบทเรียน เชื่อมโยงความรู้เดิม และกระตุ้นความสนใจของนักเรียน

(2) ขั้นกระตุ้นและให้ประสบการณ์ (Stimulation and experience stage) จัดกิจกรรมที่ช่วยสร้างประสบการณ์ตรง เช่น การฟังตัวอย่าง บทสนทนา เกมภาษา หรือการใช้สื่อการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้อง

(3) ขั้นกิจกรรม (Activity stage) ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริง เช่น การฝึกฟังและพูด การทำงานกลุ่ม การอภิปราย และการบรรยายความรู้สึกรู้สึกของตนเอง โดยครูมีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวกและกระตุ้นการเรียนรู้

(4) ขั้นสรุปและนำไปใช้ (Conclusion and application stage) นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ที่ได้รับ ครูเสริมประเด็นสำคัญ และให้นักเรียนสะท้อนการเรียนรู้ พร้อมแนะนำวิธีนำความรู้และทักษะไปใช้ในสถานการณ์จริง

3) เก็บรวบรวมข้อมูล จากผลงานแบบฝึกทักษะการฟัง-พูดจำนวน 30 ชุด ซึ่งออกแบบเพื่อประเมินความสามารถในการบรรยายความรู้สึกของตนเอง

5. การเก็บรวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูล

1) เก็บคะแนนผลงานด้านการฟัง-พูดของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด แล้วนำมาวิเคราะห์ด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าทีแบบกลุ่มสัมพันธ์ (t-test: Dependent Sample)

2) เก็บข้อมูลความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ โดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจ แล้วนำมาวิเคราะห์เป็นค่าร้อยละและค่าเฉลี่ย

6. สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการทดสอบค่าที (t-test: Dependent Sample) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการทดลอง รวมทั้งใช้สถิติร้อยละสำหรับวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักเรียน

ผลการวิจัย

1. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการฟังและพูดภาษาอังกฤษ

จากการทดสอบ Dependent-Sample t-test พบว่า คะแนนเฉลี่ยการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ หลังเรียน ($\bar{X} = 12.05$, S.D. = 4.57) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X} = 9.35$, S.D. = 3.95) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่า $t(19) = 2.89$, $p < .05$ แสดงว่าการจัดการเรียนรู้กิจกรรมเป็นฐานมีผลต่อการพัฒนาทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษของนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบคะแนนทักษะการฟังและพูดภาษาอังกฤษก่อนและหลังการเรียนรู้ (N = 20)

การทดสอบ	$\bar{X}$	S.D.	t	df	p
ก่อนเรียน	9.35	3.95			
หลังเรียน	12.05	4.57	2.89	19	.005*

จากตารางที่ 1 พบว่า คะแนนเฉลี่ยหลังการเรียน ($\bar{X} = 12.05$, S.D. = 4.57) สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนการเรียน ($\bar{X} = 9.35$, S.D. = 3.95) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สะท้อนให้เห็นว่าการเรียนรู้ที่เน้นการมีส่วนร่วมและการปฏิบัติจริงตามกิจกรรมสามารถยกระดับทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษของผู้เรียนได้อย่างชัดเจน

ผลคะแนนแสดงว่านักเรียนมีพัฒนาการด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหลังการจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐาน การเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติจริง ทำให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้ชัดเจนขึ้น สามารถจับใจความสำคัญจากการฟังและถ่ายทอด

ความคิดเป็นคำพูดได้ดีขึ้น อีกทั้งยังช่วยให้นักเรียนมีความมั่นใจและกล้าแสดงออกมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ของการวิจัย ซึ่งแสดงให้เห็นว่ากระบวนการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนได้มีส่วนร่วม ลงมือปฏิบัติจริง และได้รับการป้อนกลับอย่างต่อเนื่อง (feedback) ช่วยกระตุ้นการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารได้อย่างชัดเจน เชื่อมโยงกับกรอบทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 (3R8C) ที่กำหนด “การสื่อสาร” และ “การทำงานร่วมกัน” เป็นทักษะสำคัญ เมื่อผู้เรียนมีโอกาสฝึกซ้อมจริงในสถานการณ์หลากหลาย จึงช่วยลดความกังวล เพิ่มความมั่นใจ และยกระดับทักษะการฟังและพูดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนต่อการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐาน

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นโดยรวมพบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐานอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.79$, S.D. = 0.12) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า “ความกล้าแสดงออก” มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ “ความมั่นใจในการพูดภาษาอังกฤษ” ส่วน “การใช้ภาษาในสถานการณ์จริง” และ “บรรยากาศการเรียนรู้” ก็อยู่ในระดับสูงเช่นกัน

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของนักเรียน (N = 20)

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ความกล้าแสดงออก	4.85	0.10	มากที่สุด
ความมั่นใจในการพูดภาษาอังกฤษ	4.80	0.15	มากที่สุด
การใช้ภาษาในสถานการณ์จริง	4.75	0.14	มาก
บรรยากาศการเรียนรู้	4.75	0.13	มาก
ภาพรวม	4.79	0.12	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้กิจกรรมเป็นฐานในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.79$, S.D. = 0.12) สะท้อนว่ากิจกรรมที่จัดขึ้นมีความเหมาะสม น่าสนใจ และสามารถสร้างความมั่นใจในการสื่อสารภาษาอังกฤษให้แก่ผู้เรียนได้เป็นอย่างดี

ผลการวิเคราะห์แสดงว่านักเรียนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐานในระดับมากที่สุด ผู้เรียนเห็นว่ากิจกรรมที่จัดขึ้นมีความเหมาะสมและน่าสนใจ ช่วยสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่สนุกสนานและเป็นกันเอง อีกทั้งยังเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นและทำงานร่วมกับเพื่อน ๆ ทำให้มีความมั่นใจมากขึ้นในการใช้ภาษาอังกฤษ ผลนี้สะท้อนว่าการเรียนรู้เชิงกิจกรรมสามารถสร้างแรงจูงใจและเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษได้อย่างแท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ข้อที่ 2

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้กิจกรรมเป็นฐาน และเพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้ดังกล่าว ผลที่ได้สามารถอภิปรายตามวัตถุประสงค์แต่ละข้อได้ดังนี้

ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการฟังและพูดภาษาอังกฤษ ผลการวิจัยพบว่า คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานสามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษได้อย่างชัดเจน การที่ผลสัมฤทธิ์เพิ่มขึ้นอาจเนื่องมาจากลักษณะของกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วม ลงมือ

ปฏิบัติจริง และได้รับการป้อนกลับ (feedback) อย่างต่อเนื่อง ผู้เรียนจึงสามารถเข้าใจบทเรียนได้ดีขึ้น จับใจความสำคัญจากการฟังได้ชัดเจนขึ้น และกล้าแสดงออกมากขึ้นเมื่อต้องพูดภาษาอังกฤษ

ผลนี้สอดคล้องกับแนวคิด การเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ที่เน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียนอย่างจริงจังผ่านการทำกิจกรรม การอภิปราย และการทำงานกลุ่ม ซึ่งช่วยกระตุ้นการคิดวิเคราะห์และการใช้ภาษาที่หลากหลาย (Bonwell & Eison, 1991; Prince, 2004) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิด การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Language Teaching: CLT) ที่เน้นให้ผู้เรียนฝึกการสื่อสารในสถานการณ์จริง เพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอย่างเป็นธรรมชาติ (Richards & Rodgers, 2014) การเรียนรู้ในลักษณะนี้ช่วยให้ผู้เรียนลดความกังวล (anxiety) เพิ่มความมั่นใจ และกล้าใช้ภาษาอังกฤษมากขึ้น

เมื่อเปรียบเทียบกับงานวิจัยก่อนหน้า พบว่าผลการศึกษาสนับสนุนผลการวิจัยของพัชรินทร์ จันท์ (2565) ที่รายงานว่าผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ด้านการฟังภาษาอังกฤษสูงขึ้นหลังเรียนด้วยการใช้สื่อพอดคาสต์ และสอดคล้องกับภัคกร อุบลน้อย (2564) ที่ชี้ว่าการสอนภาษาอังกฤษโดยเน้นภาระงานและการลงมือทำสามารถยกระดับทักษะการพูดภาษาอังกฤษได้จริง ทั้งนี้ยังเชื่อมโยงกับกรอบ ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 (3R8C) ที่กำหนดให้การสื่อสาร (Communication) และการทำงานร่วมกัน (Collaboration) เป็นทักษะสำคัญ ผู้เรียนที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มจึงสามารถพัฒนาความสามารถด้านการฟังและการพูดควบคู่ไปกับการทำงานเป็นทีม

ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ความคิดเห็นของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้กิจกรรมเป็นฐาน ผลการศึกษาพบว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้กิจกรรมเป็นฐานในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.79$, S.D. = 0.12) แสดงว่านักเรียนเห็นว่ากิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าวมีความเหมาะสม ช่วยสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่สนุกสนาน และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ เหตุผลสำคัญที่ทำให้ผู้เรียนมีความพึงพอใจสูง คือการที่กิจกรรมสามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนได้ตรงจุด ทั้งด้านการฝึกทักษะภาษาและการสร้างความมั่นใจ

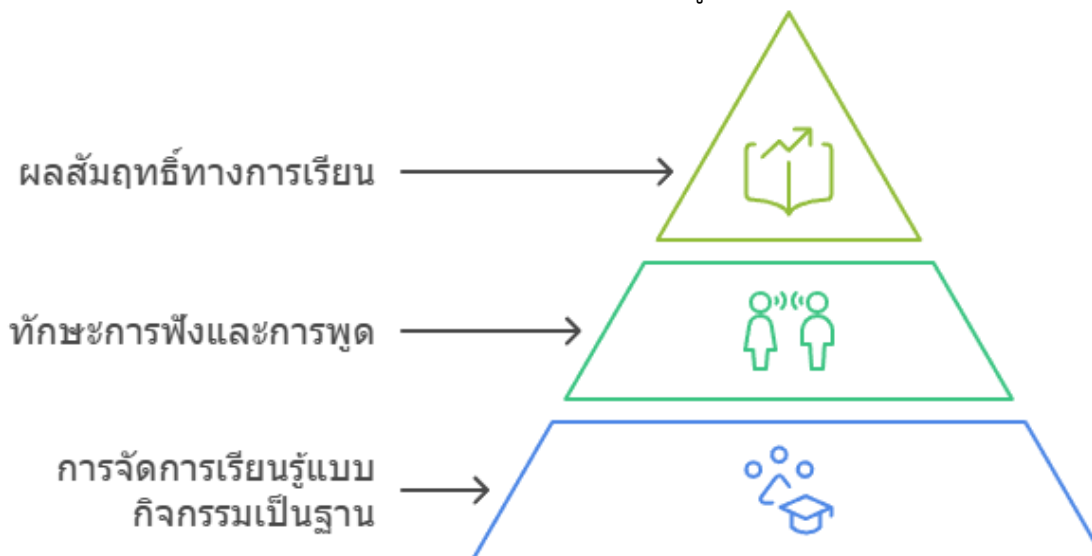
ผลนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของปิยะนุช แจ่มหม้อ (2563) ที่รายงานว่านักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้ฐานกิจกรรมในระดับสูง เนื่องจากกิจกรรมช่วยสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการสื่อสาร และตรงกับผลการวิจัยของ นิชา บุตริดีสุวรรณ (2566) ที่ชี้ว่าการจัดกิจกรรมที่หลากหลายและเน้นการปฏิบัติจริงช่วยเพิ่มทั้งทักษะและความพึงพอใจของผู้เรียน

ผลที่ผู้เรียนมีความพึงพอใจสูงยังสามารถอธิบายได้จากแนวคิด คอนสตรัคติวิสต์ (Constructivism) ที่มองว่าผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเองผ่านประสบการณ์ตรง (Piaget, 1973; Vygotsky, 1978) การที่ผู้เรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมจริง ทำงานกลุ่ม แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และนำเสนอหน้าชั้นเรียน ล้วนเป็นการสร้างความรู้ร่วมกันในบริบทที่เป็นธรรมชาติ ผลการวิจัยนี้จึงสะท้อนว่านอกจากผู้เรียนจะได้รับทักษะภาษาแล้ว ยังเกิดเจตคติและทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษด้วย

เมื่อพิจารณาผลการวิจัยทั้งสองวัตถุประสงค์ร่วมกัน จะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานไม่เพียงช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์ด้านการฟังและพูดภาษาอังกฤษ แต่ยังสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความมั่นใจ แรงจูงใจ และความสนใจของผู้เรียน สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่กำหนดให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการคิด การสื่อสาร และการทำงานร่วมกับผู้อื่น การวิจัยครั้งนี้จึงมีคุณค่าเชิงวิชาการและเชิงปฏิบัติ ที่สามารถนำไปใช้ในการพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษาได้ต่อไป

องค์ความรู้ใหม่

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษ โดยใช้การจัดการเรียนรู้กิจกรรมเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 60 จังหวัดเชียงใหม่ มุ่งเน้นการแก้ปัญหาการฟัง-พูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และพัฒนาทักษะในด้านการฟัง-พูดภาษาอังกฤษ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐานเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษให้สูงขึ้นตามศักยภาพของนักเรียน ตามโมเดลกระบวนการจัดการเรียนรู้ต่อไปนี้

ภาพที่ 1 การพัฒนาทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษ โดยใช้การจัดการเรียนรู้กิจกรรมเป็นฐาน

สรุปและข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษ โดยใช้การจัดการเรียนรู้กิจกรรมเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 60 จังหวัดเชียงใหม่ สามารถสรุปได้ว่าการจัดการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วม ลงมือปฏิบัติจริง และทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ ช่วยพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยผลการทดสอบหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิผลของการเรียนรู้เชิงกิจกรรมในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางภาษา อีกทั้งยังพบว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่ากิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นความสนุก ความเหมาะสม และการมีส่วนร่วม มีส่วนช่วยสร้างบรรยากาศที่ผ่อนคลาย กระตุ้นแรงจูงใจ และเพิ่มความมั่นใจในการสื่อสารภาษาอังกฤษของผู้เรียนได้จริง ผลลัพธ์ดังกล่าวชี้ว่าการจัดการเรียนรู้กิจกรรมเป็นฐานไม่เพียงแต่ช่วยพัฒนาทักษะเชิงวิชาการ แต่ยังสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ อันจะเป็นรากฐานที่สำคัญในการพัฒนาทักษะการสื่อสารของผู้เรียนในระยะยาว

ในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) ครูควรได้รับการสนับสนุนให้พัฒนาทักษะการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้นวัตกรรมจัดการเรียนรู้กิจกรรมเป็นฐานให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้และศักยภาพผู้เรียน

2) โรงเรียนควรกำหนดแนวทางและนโยบายสนับสนุนการนำนวัตกรรมต้นแบบไปประยุกต์ใช้ในรายวิชาต่าง ๆ รวมทั้งสนับสนุนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูผู้สอน

3) โรงเรียนควรสนับสนุนการใช้สื่อและเทคโนโลยีการเรียนรู้ที่หลากหลาย ควบคู่กับการจัดกิจกรรม เพื่อกระตุ้นแรงจูงใจของนักเรียนและเพิ่มคุณภาพการเรียนรู้

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1) ควรจัดสรรเวลาในการทำกิจกรรมให้เหมาะสมและเพียงพอ เพื่อให้ให้นักเรียนได้มีโอกาสฝึกทักษะการฟังและพูดภาษาอังกฤษอย่างต่อเนื่องและลึกซึ้ง

2) ควรมีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย ทั้งการประเมินระหว่างเรียน (formative assessment) และการประเมินปลายทาง (summative assessment) รวมถึงการสะท้อนผลการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน เพื่อสะท้อนความเข้าใจในมิติต่าง ๆ ได้ครบถ้วน

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1) ผู้วิจัยควรปรับปรุงหรือยืดหยุ่นขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้ โดยอาจรวมบางขั้นตอนเข้าด้วยกัน หรือเพิ่มเติมกิจกรรมเสริม เพื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกัน

2) ผู้วิจัยควรศึกษาทักษะภาษาอังกฤษด้านอื่น ๆ ควบคู่ เช่น การอ่านและการเขียน เพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการกับทักษะการฟัง-พูด และสร้างความเข้าใจในภาพรวมของการเรียนภาษาอังกฤษได้ชัดเจนขึ้น

3) อาจขยายการวิจัยไปสู่กลุ่มตัวอย่างที่มีความหลากหลายมากขึ้น ทั้งในระดับชั้นเรียน โรงเรียน หรือภูมิภาค เพื่อเพิ่มความทั่วไปใช้ (generalizability) ของผลการวิจัย

เอกสารอ้างอิง

- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. (2542, 19 สิงหาคม 2542). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 116 ตอนที่ 74 ก. หน้า 7.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2520). ระบบสื่อการสอน. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณิชชา บุตรดีสุวรรณ. (2566). การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ DEECCE โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน (Activity-Based Learning) เพื่อพัฒนาทักษะการพูดสื่อสารภาษาอังกฤษ. สืบค้น 25 กรกฎาคม 2568, จาก <https://reo10.moe.go.th/wp-content/uploads/2024/06/innovation-259.pdf>
- ปิยะนุช แจ่มหม้อ. (2563). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเสริมทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลทางการศึกษา). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- พัชรินทร์ จันที. (2565). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ด้านการฟังภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดยการจัดการเรียนรู้ผ่านพอดคาสต์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเชียงดาววิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่ (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ภัคกร อุบลน้อย. (2564). การพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษด้วยการจัดการเรียนรู้ที่เน้นภาระงานเกี่ยวกับการค้าขายสินค้าประจำท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านลาดวิทยา จังหวัดเพชรบุรี (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- สุรางค์ ไคว์ตระกูล. (2544). จิตวิทยาการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. (2566). ข้อสอบ O-NET ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2565. สืบค้น 15 กรกฎาคม 2568, จาก <https://www.niets.or.th/th/catalog/view/3121>
- สมสกุล เทพประทุน และกาญจนา จันทร์ประเสริฐ. (2566). การพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้สื่อประสมในการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ. วารสารรามคำแหง ฉบับคณะศึกษาศาสตร์ (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์), 5(1), 28-43.
- สุขawali วงศ์ศรีทา. (2565). การพัฒนาทักษะการพูดและความมั่นใจในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยใช้เทคนิคการเล่าเรื่องตามโครงสร้างพีระมิดของเฟรทาก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน). กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. (2551). 21 วิธีจัดการเรียนรู้ : เพื่อพัฒนากระบวนการคิด (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพมหานคร: ภาพพิมพ์.
- Bonwell, C. C., & Eison, J. A. (1991). Active learning: Creating excitement in the classroom. Washington, DC: ASHE-ERIC Higher Education Report.
- Prince, M. (2004). Does active learning work? A review of the research. Journal of Engineering Education, 93(3), 223–231.
- Partnership for 21st Century Learning. (2019). Framework for 21st century learning. Retrieved July 15, 2024, from <http://www.battelleforkids.org/networks/p21>
- Richards, J. C., & Rodgers, T. S. (2014). Approaches and methods in language teaching (3rd ed.). Cambridge: Cambridge University Press.
- Trilling, B., & Fadel, C. (2009). 21st century skills: Learning for life in our times. San Francisco, CA: Jossey-Bass.
- Vygotsky, L. S. (1978). Mind in society: The development of higher psychological processes. Cambridge, MA: Harvard University Press.